

Редакція:

03.03.2003

Про затвердження Положення про порядок організації та виконання дослідно-промислової розробки родовищ корисних копалин загальнодержавного значення

Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України
від 3 березня 2003 року N 34/м

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
20 травня 2003 р. за N 377/7698

Відповідно до Кодексу України про надра та доручення Кабінету Міністрів України від 1 листопада 2002 р. N 10654/3 НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про порядок організації та виконання дослідно-промислової розробки родовищ корисних копалин загальнодержавного значення (додається).
2. Державній геологічній службі (Гурський Д. С.) у встановленому порядку подати Положення в п'ятиденний термін на державну реєстрацію в Міністерство юстиції України.
3. Вважати таким, що втратив чинність, наказ Комітету України з питань геології та використання надр від 15 березня 2000 р. N 40 "Про затвердження Положення про порядок організації та виконання дослідно-промислової розробки (ДПР) родовищ корисних копалин загальнодержавного значення", зареєстрований Мін'юстом України 6 квітня 2000 р. за N 211/4432.
4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на першого заступника Державного секретаря Лизуна С. О.

ПОГОДЖЕНО:

Заступник Державного секретаря
Мінпромполітики України

С. Грищенко

Заступник Державного секретаря
Мінпаливенерго України

Б. Клюк

Перший заступник Голови
Держнаглядохоронпраці

В. Радченко

Заступник Голови
Держпідприємництва

С. Третьяков

ЗАТВЕРДЖЕНО

наказом Міністерства екології та
природних ресурсів України
від 3 березня 2003 р. N 34/м

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
20 травня 2003 р. за N 377/7698

ПОЛОЖЕННЯ

**про порядок організації та виконання дослідно-промислової розробки родовищ корисних
копалин загальнодержавного значення**

1. Загальні положення

1.1. Це Положення, розроблене згідно з Кодексом України про надра та дорученням Кабінету Міністрів України від 01.11.2002 N 10654/3, установлює вимоги щодо порядку організації та проведення дослідно-промислової розробки родовищ корисних копалин загальнодержавного значення (далі - ДПР) та визначає подальше використання наслідків робіт.

1.2. Вимоги цього Положення є обов'язковими для всіх суб'єктів господарської діяльності незалежно від їх організаційно-правових форм та форм власності, що здійснюють ДПР у межах території України, її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони.

1.3. ДПР проводиться на родовищах корисних копалин, промислове значення яких позитивно визначене за результатами попередньої геолого-економічної оцінки, але з достатньою повнотою достовірно визначення характеристик корисних копалин можливе лише шляхом пробного вилучення і перероблення частини запасів мінеральної сировини в промислових умовах.

1.4. ДПР є складовою частиною робіт з геологічного вивчення.

1.5. ДПР може здійснюватися на всьому родовищі або на окремих його ділянках чи покладах.

1.6. ДПР твердих корисних копалин здійснюється на родовищах третьої, другої, а для нових видів сировини - першої групи складності за геологічною будовою з метою уточнення окремих гірничо-геологічних, технологічних, еколого-геологічних та інших параметрів, необхідних для оцінки кількості та якості виявлених запасів корисних копалин, або з метою експериментальної перевірки нових технологій, технічних засобів і методів видобування мінеральної сировини, створених у результаті проведених науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт.

ДПР підлягають родовища четвертої групи складності (самоцвітна сировина, мінеральні фарби тощо), геологічне вивчення та видобування яких здійснюється одночасно, та корисні копалини, що піддаються вилуговуванню (солі, давсоніт тощо) і плавленню (самородна сірка тощо) та залягають на глибині понад 1,5 км.

1.7. ДПР вуглеводневої сировини здійснюється з метою уточнення наявних та отримання додаткових даних, необхідних для побудови геологічної моделі родовища, оцінки та підрахунку запасів вуглеводнів та супутніх цінних компонентів, визначення фільтраційно-ємнісних характеристик продуктивних пластів, складу та фізико-хімічних властивостей флюїдів, пластового тиску і динаміки його зміни.

1.8. ДПР підземних вод здійснюється з метою визначення забезпеченості експлуатаційних запасів підземних вод відновлюваними джерелами формування, сезонної та багаторічної мінливості останніх, а також якості підземних питних, технічних та мінеральних вод, експериментальної перевірки та техніко-економічного обґрунтування технології та засобів використання термальних вод, вилучення корисних компонентів з промислових вод, методів утилізації відпрацьованих термальних та промислових вод, бальнеологічного дослідження лікувальних мінеральних вод, ропи та мулу.

2. Вимоги та умови проведення ДПР

2.1. ДПР здійснюється на підставі проектів, що складаються, проходять експертизу і затверджуються відповідно до чинних законодавчих та нормативних актів та вимог, передбачених цим Положенням.

2.2. Термін ДПР, кількість і умови вилучення мінеральної сировини обґрунтовуються у проекті ДПР.

Строк проведення ДПР не повинен перевищувати трьох років, а для підземних вод, де здійснюється ДПР природного джерельного стоку, - п'яти років.

ДПР (пробна експлуатація) свердловини вуглеводневої сировини може здійснюватися у термін не більше одного року згідно із затвердженим планом пробної експлуатації.

2.3. Обсяг, що передбачається до вилучення, визначається для кожного виду мінеральної сировини та конкретного родовища окремо відповідно до інструкцій Державної комісії України по запасах корисних копалин (далі - ДКЗ України) із застосування Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 05.05.97 N 432, але не повинен перевищувати п'ять (для вуглеводнів - десять) відсотків запасів, що вилучаються, від попередньо оцінених Державним балансом запасів корисних копалин на дату затвердження проекту ДПР родовища або покладу.

Для родовищ підземних вод з відновлюваними джерелами формування обсяг добового видобутку не повинен перевищувати першочергової добової потреби споживання.

Для родовищ вуглеводнів сьомої групи за добувними запасами обсяги видобутку визначаються за рішенням Центральної комісії Мінпаливенерго з питань розробки газових, газоконденсатних, нафтових родовищ та експлуатації підземних сховищ газу (далі - ЦКР Мінпаливенерго).

2.4. Вилучена під час ДПР мінеральна сировина підлягає реалізації у загальному порядку.

За видобуту сировину справляються ресурсні платежі, передбачені постановами Кабінету Міністрів України відповідно від 12.09.97 N 1014 "Про затвердження базових нормативів плати за користування надрами для видобування корисних копалин та Порядку справляння плати за користування надрами для видобування корисних копалин" та від 29.01.99 N 115 "Про затвердження Порядку встановлення нормативів збору за геологорозвідувальні роботи, виконані за рахунок державного бюджету, та його справляння".

2.5. Підготовленими до ДПР вважаються родовища, ступінь геологічного і техніко-економічного вивчення яких забезпечує можливість визначення усіх наявних корисних копалин і компонентів, очікуваних розмірів родовища та його геологічної будови, технологічних властивостей, гірничо-геологічних умов залягання, гірничотехнічних, екологічних та інших умов вилучення та перероблення з достатньою детальністю для оцінки їх промислового значення.

2.6. Доцільність ДПР обґрунтовується матеріалами попередньої геолого-економічної оцінки родовища і проектами їх ДПР.

Рішення щодо проведення ДПР приймається користувачем надр або замовником (інвестором) робіт з геологічного вивчення надр і погоджується із спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з геологічного вивчення та використання надр за обґрунтованим поданням, а для родовищ вуглеводнів затверджується ЦКР Мінпаливенерго.

3. Проектування та виконання ДПР. Використання результатів робіт

3.1. Складання проектів ДПР здійснюється відповідно до галузевих інструкцій (методик) для кожного виду корисної копалини, у яких визначені вимоги до змісту і оформлення цих проектів.

Інструкції розробляють і затверджують за узгодженням з Державним комітетом України по нагляду за охороною праці (далі - Держнаглядохоронпраці) центральні органи виконавчої влади відповідно до виду корисної копалини спільно зі спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з геологічного вивчення та використання надр.

3.2. Проекти ДПР є частиною загального проекту геологорозвідувальних робіт (окрім проектів ДПР родовищ вуглеводнів, які складаються окремо) і складаються авторами загального проекту із залученням, у разі потреби, фахівців із спеціалізованих проектних організацій.

У проектах ДПР обґрунтовуються конкретні завдання та визначаються заходи (види робіт та досліджень), спрямовані на їх вирішення.

3.3. Проекти ДПР, що виконуються на замовлення користувачів надр, складаються спеціалізованими організаціями та установами.

3.4. Проекти робіт з ДПР та річні плани робіт узгоджуються з Держнаглядохоронпраці, спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з геологічного вивчення та використання надр, а також центральним органом виконавчої влади, який здійснює управління в галузі видобування та перероблення даного виду корисної копалини, і затверджуються користувачем надр або замовником робіт.

Проекти ДПР вуглеводнів затверджуються ЦКР Мінпаливенерго.

3.5. Обов'язковому затвердженню відповідними центральними органами виконавчої влади підлягають проекти ДПР:

стратегічно важливої сировини, дорогоцінних металів, дорогоцінного та напівдорогоцінного каміння;

нових видів мінеральної сировини з недостатньо вирішеною технологією її перероблення і використання (комплексні агрономічні руди, термальні води, гідромінеральна сировина тощо);

що здійснюється підземними гірничими виробками глибиною понад 20 м.

3.6. Проекти ДПР передбачають роботи, які регламентуються відповідними нормативними документами.

3.6.1. Нормативні документи з проведення ДПР корисних копалин розробляються і затверджуються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з геологічного вивчення та використання надр спільно з відповідними центральними органами виконавчої влади, які здійснюють управління в галузі видобування даного виду корисної копалини, та узгоджуються з Держнаглядохоронпраці.

3.6.2. Нормативними документами з проведення ДПР відповідно до особливостей видів корисних копалин визначаються:

методи дослідження та випробування корисних копалин з метою одержання достовірних вихідних даних усіх параметрів для підрахунку розвіданих запасів;

обсяги та види дослідження гірничо-геологічних та інших умов залягання корисних копалин, гірничотехнічних, екологічних та інших умов їх розроблення для уточнення системи видобутку мінеральної сировини;

обсяги та види дослідження технологічних властивостей основних і супутніх корисних копалин для оптимізації технологічної схеми перероблення мінеральної сировини з вилученням усіх наявних основних і супутніх компонентів та утилізації відходів гірничого виробництва;

метрологічне забезпечення засобів випробування та вимірювання, методи зіставлення параметрів родовищ корисних копалин згідно з результатами розвідки та ДПР;

методика режимних спостережень за впливом розроблення родовищ на довкілля;

обсяги та види маркетингових досліджень економічних та інших умов реалізації мінеральної сировини з метою детальної геолого-економічної оцінки ефективності виробничої діяльності гірничодобувного підприємства, яке буде створене на базі розвіданих та підготовлених для промислового освоєння запасів корисних копалин.

3.7. При здійсненні ДПР, у разі істотних (понад 10 відсотків) фактичних чи прогнозованих відхилень основних річних її показників від проектних, проекти ДПР підлягають коригуванню і перезатвердженню в порядку, визначеному пунктами 3.3 - 3.5 цього Положення.

3.8. Одержані результати проведення ДПР разом з іншими результатами геологічної розвідки використовуються під час оцінки промислових запасів ДКЗ України та складання проектів будівництва гірничодобувних та переробних підприємств.

4. Охорона надр та довкілля

ДПР виконується відповідно до вимог чинного законодавства про надра і охорону навколишнього природного середовища, нормативних актів із раціонального використання та охорони природних ресурсів.

Заступник начальника Управління
гідрогеології, технічного та
нормативного забезпечення робіт
Державної геологічної служби

І. Мартиненко